

Naturvårdsverkets tillsynsväglednings- plan 2024-2025

Innehåll

En tvåårig tillsynsvägledningsplan	3
Vårt ansvar	3
Våra prioriteringar	3
Samordning med andra myndigheter	4
Uppföljning och utvärdering av tillsynen	4
TILLSYNSVÄGLEDNING 2024-2025	5
Naturtillsyn	5
Miljöfarlig verksamhet	6
Avfall	8
Förorenade områden	7

En tvåårig tillsynsvägledningsplan

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska planerna för tillsynsvägledning numera omfatta en period om två år¹. Tidigare beslutade tillsynsvägledningsplan omfattade en period om tre år 2022–2024. För att uppfylla det nya kravet kommer planerna att bli tvååriga och denna tillsynsvägledningsplan omfattar 2024–2025. Planen för tillsynsvägledning ska ta hänsyn till den nationella tillsynsstrategin som nu är fyraårig².

Vårt ansvar

Naturvårdsverkets ansvar som tillsynsvägledande myndighet framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13). Vi har ett brett tillsynsvägledningsansvar som omfattar hela miljöbalken där inte annan myndighet är utpekad. Vi ska också ge allmän tillsynsvägledning till tillsynsmyndigheter om tillämpningen av 26 och 30 kap. miljöbalken som reglerar tillsyn och miljöstraffavgifter.

Tillsynsvägledning innebär att vi som central myndighet aktivt ska verka för samordning och samverkan i frågor som rör tillsynsvägledning. Vi ska ge stöd och råd till kommuner och länsstyrelser i frågor som rör tillämpningen av miljöbalken, föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken och EU-förordningar.

Våra prioriteringar

De satsningar på tillsyn som har pekats ut i strategin innebär i många fall att Naturvårdsverket behöver genomföra olika insatser av tillsynsvägledning. Strategin är därför en viktig prioriteringsgrund när vi planerar tillsynsvägledning.

Vi prioriterar även att ta fram tillsynsvägledning till följd av

- att det är angeläget ur nationell synvinkel
- nya bestämmelser
- behov som påtalas av många tillsynsmyndigheter
- behov av kunskapshöjningar inom olika sakområden.

Utöver den tillsynsvägledning som vi redogör för i den här planen

- besvarar vi frågor som kommer in via mejl och telefon
- uppdaterar och ser över framtagna tillsynsvägledning

Vår främsta kommunikationskanal är vår webbplats www.naturvardsverket.se. Under perioden 2024–2025 kommer vi att delta i och anordna tillsynskampanjer, seminarier, webinarier med mera.

---

¹ 3 kap. 17 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

² 3 kap. 20 § miljötillsynsförordningen.

Samordning med andra myndigheter

Enligt miljötillsynsförordningen ska Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Statens jordbruksverk och Folkhälsomyndigheten ha planer för tillsynsvägledning. Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning

Tillsynsrådet³ har utvecklat en gemensam, övergripande process för hur de centrala myndigheterna ska samverka då planerna tas fram. Syftet med samordningen är att myndigheternas planer för tillsynsvägledning ska tas fram genom liknande arbetsformer, vilket bland annat ger möjlighet till samverkan kring tillsynsvägledande aktiviteter. Ytterligare ett syfte är att samordna kommunikationsinsatser till gemensamma målgrupper och att tidsmässigt anpassa myndigheternas tillsynsvägledning mellan olika sakområden.

Processen för att ta fram en ny plan är mer omfattande än vid ett år då planen endast ska uppdateras. För planen 2024–2025 används den process som finns för ett uppdateringsår eftersom det enbart handlar om att addera ett extra år till den treåriga planen 2022–2024.

Uppföljning och utvärdering av tillsynen

För att veta om tillsynen fungerar som det är tänkt behöver vi följa upp och utvärdera tillsynen. Varje år, i samråd med Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna, följer Naturvårdsverket upp kommunernas och länsstyrelsernas miljöbalktillsyn. De får bland annat redogöra för finansiering, för eventuell samverkan samt hur tillsynsresurserna har prioriterats. Vi följer också upp myndigheternas tillsyn inom olika fördjupningsområden som varierar från år till år. Dessa uppföljningar syftar till att ge en mer detaljerad bild av tillsynen inom specifika tillsynsområden. Resultaten från uppföljningarna används av både tillsynsmyndigheter och tillsynsvägledande myndigheter för att utveckla arbetet med tillsyn och tillsynsvägledning.

---

³ Tillsynsrådet är ett samverkans- och samrådsorgan för myndigheter som arbetar med föreskrifter, tillsynsvägledning och tillsyn enligt miljöbalken

Tillsynsvägledning 2024-2025

Naturtillsyn				
Tillsynsområde	Aktivitet/leverans	2024	2025	Kommentar
Invasiva främmande arter (IAS)	Framtagande av tillsynsvägledning	x		Nationella tillsynsstrategin
	Tillsynsvägledning om IAS som sprids med jordmassor			
CITES, fridlysning	Möte/webbinarium för länsstyrelser	x		Nationella tillsynsstrategin
	Konferens om IAS för länsstyrelser	x		
	Vägledning om prövning och tillsyn i djurparker	T2		
	Vägledning om regler för tillsyn vid mässor	T1		
	Vägledning om tillsyn av handel med hajprodukter	T3		
	Artskyddskonferens	T3		
Strandskydd	Webbinarieserie under året med olika teman	x		
	Årlig handläggartäff för kommuner och länsstyrelser (tillsyn strandskydd och vattenverksamhet i grunda havsvikar)	T1	x	Nationella tillsynsstrategin
Biotopskydd	Vägledning om strandskydd vid ödehus, i anspråkstagen mark, tomtplats	T3		
	Årlig handläggartäff för länsstyrelserna om lantbrukskontroll och naturtillsyn (tillsyn i jordbrukslandskapet)	T1	x	Nationella tillsynsstrategin
Markavvattning	Webbinarium om omprövning och återkallelse av tillstånd	T1		
	Webbinarium om tillsyn riktad till kommuner om gränsdragningar markavvattning, dagvatten, grundvatten.	T1		

Miljöfarlig verksamhet				
Tillsynsområde	Aktivitet/ leverans	2024	2025	Kommentar
F-gaser	Vägledning om ny EU förordning	T1		Ny EU förordning
Ozonnedbrytande ämnen	Vägledning om ny EU-förordning	T1		Ny EU förordning
Täkter	Vägledning om täktverksamheter		x	
Fordonstvättar	Samordnar tillsynskampanjen	T2		Nationella tillsynsstrategin
Dagvatten	FAQ på webben	T3		ÅP7 för vattenmiljön
Avlopp - ledningsnät	Tillsynsvägledning om tillsyn av ledningsnät		T3	ÅP7 för vattenmiljön
Kemikalier – Reach	Tillsynsvägledning om Reach, tillsyn hos nedströmsanvändare	T1		Nationella tillsynsstrategin
- förorenat släckvatten	Webbinarier om vägledning om hantering av släckmedel/förorenat släckvatten	T2-T3		
- fartygsskrov	Tillsynsvägledning vid rengöring av fartygsskrov, omhändertagande av farliga ämnen och påväxt inklusive IAS	T3		ÅPH15 för havsmiljö.
- fritidsbåtar	Tillsynsvägledning för minimering av spridning av farliga ämnen från fritidsbåtsaktiviteter	T3		ÅPH17 för havsmiljö.
Energihushållning	Tillsynsvägledning om att ställa krav på energikartläggningar och energihushållningsplaner/åtgärdsplaner	T2		Nationella tillsynsstrategin
Energihushållning	Tillsynsvägledning om krav på energihushållnings-/energieffektiviseringsåtgärder.		x	Nationella tillsynsstrategin
Buller	Revidering av tillsynsvägledning om riktvärden för väg- och spårtrafikbuller vid befintliga bostäder	T3		
Buller	Webbinarier om tillsyn och buller		x	

Förorenade områden				
Tillsynsområde	Aktivitet/leverans	2024	2025	Kommentar
Sediment	Tillsynsvägledning om inventerings och prioriteringsmetodik- som ett verktyg i tillsynen.	T2		SESAM ⁴
Sediment	Tillsynsvägledning om ansvarsutredningar, sediment	T1		SESAM
Sediment	Tillsynsvägledning kring riskbedömning och bakgrundshalter i sediment	T3		Nationella tillsynsstrategin
Förorenade områden	Tillsynsvägledning vid krav om riskbedömning och åtgärds mål i efterbehandlings- och anmälningsärenden enligt 28 § FMH.	T3 Delleverans		Nationella tillsynsstrategin
Förorenade områden	Stöd för att prioritera mellan objekt	T3		Nationella tillsynsstrategin.
Förorenade områden	Tillsynsvägledning om MKN och förorenade områden	T3		ÅP3 för vattenmiljön
Masshantering	Tillsynsvägledning om riskbedömning av användning av massor för anläggningsarbeten.	T3		
Masshantering	Samordning av tillsynskampanj av anläggningar som tar emot massor.	T3		Nationella tillsynsstrategin
PFAS	Tillsynsvägledning av PFAS-förorenade områden	T2 Delleverans	x	RUPFO ⁵

⁴ SESAM – Sedimentsamverkan mellan myndigheter

⁵ Regeringsuppdrag om PFAS-förorenade områden

Avfall				
Tillsynsområde	Aktivitet/leverans	2024	2025	Kommentar
Illegal avfallshantering och nationella avfallstransporter	Seminarier om avfallsbrottssamverkan samt komplettera tillsynsvägledning om illegal avfallshantering och nationella transporter	T2		Nationella tillsynsstrategin
Bygg och rivningsavfall	Tillsynsvägledning om dispens från krav på utsortering enligt 3 kap 10 § avfallsförordningen	T2		
Avfallsverksamheter	Tillsynsvägledning om avfallsanläggningar - bränder, avfallsvolymer, ÅVC:er.	T3		
Biologisk behandling	Tillsynsvägledning om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall.	T3		Ersätter de allmänna råden 2003:15 och handbok (2003:4) som upphör att gälla